

Наукова бібліотека Маріупольського державного університету

За 30 років наукова бібліотека Маріупольського державного університету пройшла шлях від бібліотеки гуманітарного коледжу до наукової бібліотеки класичного університету, а її історія тісно пов'язана зі стрімким розвитком навчального закладу. Діяльність бібліотеки спрямована на документальне та інформаційне забезпечення освітньо-наукових та виховних процесів університету, на створення документального та електронного інформаційного середовища як ефективною складовою його інфраструктури. Останні роки в сферу діяльності бібліотеки долучено забезпечення механізмів інтеграції університетської науки до світової наукового простору.

Успішному виконанню поставлених завдань сприяє розвинута структура наукової бібліотеки, яка має 5 відділів, 2 абонементи, 3 читальні зали з комп'ютеризованими читацькими місцями, інформаційно-ресурсний центр «Вікно в Америку» («Window on America Mariupol»). При бібліотеці діє пункт зі складання іспиту на визначення рівня володіння державною мовою. Штат бібліотеки налічує 26 співробітників, всі – з вищою або двома вищими освітами.

Бібліотека має фонд універсального характеру обсягом понад 170 тис. примірників і комплектується сучасними вітчизняними й іноземними виданнями відповідно до спеціальностей та наукових досліджень університету.

Бібліотекою забезпечується цілодобовий доступ читачів до власних електронних ресурсів, обсяг яких становить понад 160 тис. записів: до Електронної бібліотеки, Електронного каталогу, Електронної картотеки статей, баз даних «Праці викладачів МДУ», «МДУ у засобах масової інформації», «Періодичні видання у вільному доступі» та ін. Для викладачів, студентів, аспірантів МДУ бібліотекою також надається доступ до ліцензійних світових баз даних Scopus, Web of Sciences, Science Direct, eLibraryUSA, до комерційних електронних ресурсів JournalTOCs, DPAnews тощо. Бібліотека має розвинуте власне представництво в мережі Інтернет: сайт (<http://slibr.mdu.in.ua/>), блоги, літературну електронну платформу, сторінки в соцмережах, які також є оперативним джерелом науково-освітнього характеру.

З метою підвищення якості наукової комунікації та рейтингу університету, подальшої інтеграції університетської науки до світового наукового простору бібліотекою проводиться робота з організації та розвитку Електронного інституційного репозитарію Маріупольського державного університету (eIR MSU) (<http://repository.mdu.in.ua/>), який

включено до міжнародних реєстрів The Registry of Open Access Repositories (ROAR), Directory of Open Access Repositories (OpenDOAR).

Бібліотека опікується питаннями інтеграції серій «Вісника Маріупольського державного університету» до мережі світових інформаційних ресурсів: до міжнародної наукометричної бази даних Index Copernicus (Польща), відкритих міжнародних репозитаріїв і реєстрів наукової інформації OCLC WorldCat, Bielefeld, Academic Search Engine (BASE), Registry of Open Access Repositories (ROAR), The Directory of Open Access Repositories (OpenDOAR), Research Papers in Economics (RePEc), міжнародного каталогу періодичних видань Ulrich's Periodicals Directory тощо.

Також здійснюється робота з ведення та редагування в системі «Бібліометрика української науки» бібліометричного наукового профілю Маріупольського державного університету, а також відстеження індексів цитування вчених університету та результатів рейтингування їх наукових профілів.

В рамках інформаційної підтримки кафедр бібліотекою надаються консультації з методики пошуку інформації за темами, що складають сферу наукових інтересів викладачів, з редагування наукових профілів в Google Scholar, моніторингу фахових видань України, які включені до міжнародних наукометричних баз даних Scopus, Web of science, Index Copernicus тощо. За запитами кафедр для студентів проводяться інформаційно-бібліографічні заняття, заняття з медіаграмотності та дотримання принципів академічної доброчесності. Фахівці бібліотеки беруть участь у проведенні лекцій в Школі педагогічної майстерності та на Курсах підвищення кваліфікації, що діють при університеті.

В рамках соціокультурної та культурно-просвітницької роботи бібліотекою для студентів та мешканців міста проводяться виставкові заходи, презентації, літературні зустрічі, краєзнавчі екскурсії тощо.

Науково-дослідна діяльність бібліотеки спрямована на проведення досліджень з питань організації, збереження і використання фондів, обслуговування читачів, бібліометрії, краєзнавства. Результатами досліджень є публікації, інформаційно-аналітичні матеріали, доповіді на семінарах та конференціях. Бібліотека долучена до інформаційної підтримки науково-прикладної теми кафедри інформаційної діяльності МДУ «Фахова підготовка в галузі інформаційної, бібліотечної та архівної справи в умовах реалізації стратегії сталого розвитку українського суспільства». За краєзнавчими дослідженнями вивчаються аспекти перейменування вулиць Маріуполя й особливості місцевої архітектури, спільно з організацією «Архі-місто» проводяться дослідження Маріупольського некрополю; за результатами цих досліджень береться участь у міських теле- і радіопрограмах.

Фахівці бібліотеки працюють над виданням бібліографічних покажчиків серій «Маріуполь і Приазов'є», «Праці викладачів МДУ», «Публікації кафедр МДУ», «МДУ: інформ-моніторинг ЗМІ», серій методичних рекомендацій «Бібліотекарю – практику» й інформаційних бюлетенів «Маріуполь у документах XIX-XX ст.» та інформаційно-аналітичного видання «НБ МДУ – науковцю».

На базі бібліотеки працює інформаційно-ресурсний центр Window on America Mariupol, який було створено за сприяння та фінансовою підтримкою Посольства США в Україні з метою сприяння взаєморозуміння між українським і американським народами, надання актуальної інформації про суспільне, політичне та культурне життя США, популяризації англomовної літератури та допомоги у вивченні англійської мови.

Наразі він є осередком американської культури в Маріуполі з потужними електронними інформаційними ресурсами та англomовним фондом літератури. У Центрі проходять інформаційні, науково-комунікативні та культурні заходи, зокрема зустрічі випускників міжнародних програм, що фінансуються американським урядом, семінари, медіапрезентації, лекції, фотовиставки, перегляди американських фільмів та ін. У Центрі працюють 4 англomовних клуби для мешканців міста, молоді і дітей, Арт-майстерня

творчих ідей. За три роки існування Центр відвідали численні зарубіжні делегації, у тому числі на чолі з Надзвичайним і Повноважним Послом США в Україні, Надзвичайним і Повноважним Послом Італійської Республіки в Україні, Надзвичайним і Повноважним Послом Франції в Україні, Тимчасово повіреним у справах США в Україні, директором Британської Ради, аташе з питань культури Відділу культури Посольства Великої Британії та ін.

Бібліотека плідно співпрацює з організаціями, установами і бібліотеками в реалізації спільних проєктів: з Посольством Америки в Україні та Американським домом (Київ) в реалізації міжнародного проєкту «Вікно в Америку»; з Національною бібліотекою України ім. В.І. Вернадського у формуванні бази даних «Портал наукової періодики» (Київ); з Державною науково-педагогічною бібліотекою України ім. В.О. Сухомлинського у створенні єдиного інформаційного середовища бібліотек освітянської мережі (Київ); з бібліотеками Маріуполя у корпоративному проєкті «Зведена база періодичних видань бібліотек м. Маріуполя»; з Національною спілкою краєзнавців України, Маріупольським краєзнавчим музеєм тощо.

Наукова бібліотека Маріупольського державного університету сьогодні є потужним інформаційним центром, одним з найбільших книгосховищ міста, здатним задовольняти не тільки навчально-виховну та наукову діяльність університету, але й різноманітні документальні, інформаційні та культурні потреби мешканців Маріуполя.

*Директор НБ МДУ
Алла Шакула
(грудень 2021 р.)*